

Spis treści

Wstęp	5
1. Organizacja polskiego systemu zabezpieczenia społecznego	7
1.1. Schemat organizacyjny	8
1.2. Działy administracji rządowej	10
2. Ramy prawne systemu zabezpieczenia społecznego	12
2.1. Ustawodawstwo krajowe	13
2.2. Wiążące Polskę akty prawa międzynarodowego	16
2.2.1. Akty prawa międzynarodowego wiążące państwa Unii Europejskiej	16
2.2.2. Akty prawa międzynarodowego wiążące państwa spoza Unii Europejskiej	19
3. Zakład Ubezpieczeń Społecznych – informacje ogólne	22
3.1. Zadania ZUS	23
3.2. Struktura ZUS	25
3.3. Rodzaje ubezpieczeń społecznych i zasady obejmowania tymi ubezpieczeniami	26
3.4. Świadczenia, za które odpowiada ZUS	28
4. Finanse ubezpieczeń społecznych	30
4.1. Fundusz Ubezpieczeń Społecznych	31
4.1.1. Składki	33
4.1.2. Konta ubezpieczonych	34
4.1.3. Przychody Funduszu Ubezpieczeń Społecznych	37
4.1.4. Koszty Funduszu Ubezpieczeń Społecznych	37
4.1.5. Tarcza Antykryzysowa	38
4.1.6. Dochodzenie należności od płatników składek	38
4.2. Fundusz Rezerwy Demograficznej	41
4.3. Fundusz Emerytur Pomostowych	44
5. Świadczenia realizowane przez ZUS	45
5.1. Ogólne informacje o świadczeniach emerytalnych i rentowych z FUS	46
5.1.1. Waloryzacja emerytur i rent	47
5.1.2. Minimalne emerytury i renty	48
5.1.3. Maksymalne emerytury i renty	48
5.1.4. Łączenie emerytury lub renty z pracą	49
5.2. Emerytura	49
5.2.1. Emerytura w starym systemie emerytalnym	51
5.2.2. Emerytura w nowym systemie emerytalnym	53
5.2.3. Emerytura pomostowa	61
5.2.4. Zamiana renty z tytułu niezdolności do pracy na emeryturę	61
5.2.5. Rodzicielskie świadczenie uzupełniające „Mama 4+”	62
5.3. Renta z tytułu niezdolności do pracy	63
5.3.1. Świadczenie uzupełniające dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji „500+”	65
5.4. Renta szkoleniowa	66
5.5. Renta rodzinna	67
5.6. Świadczenia z zakresu prewencji rentowej i prewencja wypadkowa	69
5.6.1. Prewencja rentowa	69
5.6.2. Prewencja wypadkowa	70
5.7. Renta socjalna	72
5.8. Świadczenie przedemerytalne	73
5.9. Wynagrodzenie chorobowe i zasiłek chorobowy	75
5.9.1. Kontrola prawidłowości orzekania o czasowej niezdolności do pracy	77
5.10. Świadczenie rehabilitacyjne	78
5.11. Zasiłek wyrównawczy	79
5.12. Zasiłek macierzyński	80
5.13. Zasiłek opiekuńczy	84
5.13.1. Opieka nad dziećmi do lat 8	86
5.13.2. Opieka nad dziećmi niepełnosprawnymi	87
5.14. Dodatek pielęgnacyjny	87
5.15. Dodatek do renty rodzinnej dla sierot zupełnych	88
5.16. Zasiłek pogrzebowy	88
5.17. Jednorazowe odszkodowanie z tytułu wypadku przy pracy	89
5.18. Inne świadczenia i refundacje z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej	90

6. Ubezpieczenie społeczne rolników	91
6.1. Organizacja systemu	92
6.2. Funkcjonowanie systemu	94
6.3. Świadczenia z ubezpieczenia społecznego rolników	99
6.3.1. Świadczenia z ubezpieczenia emerytalno-rentowego	99
6.3.2. Wysokość emerytur i rent rolniczych oraz innych świadczeń z ubezpieczenia emerytalno-rentowego	102
6.3.3. Świadczenia z ubezpieczenia wypadkowego, chorobowego i macierzyńskiego	104
7. Pozostałe systemy zabezpieczenia emerytalnego	105
7.1. Wojskowy system zaopatrzenia emerytalnego	106
7.1.1. Emerytura wojskowa	106
7.1.2. Wojskowa renta inwalidzka	108
7.1.3. Wojskowa renta rodzinna	109
7.2. System zaopatrzenia emerytalnego dla funkcjonariuszy	110
7.2.1. Emerytura policyjna	111
7.2.2. Renta inwalidzka	112
7.2.3. Renta rodzinna	113
7.2.4. Inne świadczenia pieniężne	114
7.3. System zaopatrzenia społecznego dla sędziów	114
7.3.1. Stan spoczynku	115
7.3.2. Uposażenie rodzinne	115
7.3.3. Zasiłek pogrzebowy	116
7.3.4. Pozostałe świadczenia	116
7.4. System zaopatrzenia społecznego dla prokuratorów	116
7.4.1. Zasady przechodzenia lub przeniesienia prokuratorów w stan spoczynku	117
7.4.2. Uposażenie prokuratorów w stanie spoczynku	117
7.4.3. Uposażenie rodzinne dla członków rodzin prokuratorów	118
7.4.4. Zasiłek pogrzebowy	118
7.4.5. Inne świadczenia	119
8. Powszechne ubezpieczenie zdrowotne	120
9. Wsparcie materialne dla rodzin, w szczególności dla rodzin z dziećmi	124
9.1. Świadczenie wychowawcze w ramach programu „Rodzina 500+”	125
9.2. Świadczenie dobry start	126
9.3. Świadczenia rodzinne	127
9.3.1. Zasiłek rodzinny i dodatki do tego zasiłku	127
9.3.2. Świadczenia związane z urodzeniem dziecka	129
9.3.3. Dodatkowe świadczenia na rzecz rodziny	131
9.3.4. Świadczenia opiekuńcze	131
9.4. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego	133
9.5. Zasiłek dla opiekuna	134
10. Świadczenia z tytułu bezrobocia	135
10.1. Zasiłek dla bezrobotnych	137
10.1.1. Uprawnieni do zasiłku dla bezrobotnych	137
10.1.2. Warunki przyznania prawa do zasiłku dla bezrobotnych	137
10.1.3. Wysokość zasiłku dla bezrobotnych	138
10.1.4. Okres pobierania zasiłku	138
11. Pomoc społeczna	140
11.1. Zakres i kryteria przyznawania pomocy społecznej	141
11.2. Świadczenia pieniężne z pomocy społecznej	142
11.2.1. Zasiłek stały	144
11.2.2. Zasiłek okresowy	145
11.2.3. Zasiłek celowy	145
11.2.4. Pomoc na ekonomiczne usamodzielnienie	146
11.2.5. Pomoc pieniężna na usamodzielnienie lub kontynuowanie nauki	147
11.3. Inne formy pomocy społecznej	148
11.3.1. Praca socjalna	148
11.3.2. Poradnictwo specjalistyczne	148
11.3.3. Interwencja kryzysowa	148
11.3.4. Pomoc w postaci schronienia, posiłku, odzieży	149
11.3.5. Sprawienie pogrzebu	149
11.3.6. Usługi opiekuńcze	149
11.3.7. Ośrodki wsparcia i domy pomocy społecznej	150